

Melegszerű, idősenyő fogad a Dominó Színpad öltözőjében. Bálint Márta, a bemutatásra kerülő Júlia kisasszony címszereplője. Távolsgártatóan kedves, mozdulataiban enyhe tartózkodás.

– *Úgy tudom, Erdélyből települtetek át nemrég. Mi viszi rá az embert a végső döntésre?*

– Megbocsáthatatlan és megmagyarázhatatlan az én áttelepülésem. Három éve történt. A férjem adta fel. Nálam győzött a ráció az érzelmek fölött. Borzasztóan nehéz volt és egyben fájdalmas. Nem szíviesen beszélek róla: most is fáj. De az áttelepülésről és a vele kapcsolatos dolgokról már annyit írtak, hogy az már senkit sem érdekel. A lényeg: kevés a pénzünk, ami akkor olyan nagyon soknak tűnt, nagyon hamar elfogyott, megmagyarázhatatlan az áttelepülésem. Ha nem a férjemről és a gyermekéről lett volna szó...

– *Nem lehet könnyű egy ilyen döntést meghozni...*

– Nem. Mi volna, ha mindenki így gondolkodna? Az édesapámat és a nővéremet hagytam ott. Ők sohasem jönnének el...

– *Mégis, jó volt otthon?*

– Gyönyörű életem volt. Szakmailag sem volt indokolt, hogy eljőjsek...

– *Itt hogy megy sorod?*

– Nehéz az átállás. Még ma is nehéz. Itt is annyi változás volt az elmúlt három évben. Főleg nekünk, akik beleszöppentünk ebbe a politikai helyzetbe, nagyon nehéz alkalmazkodnunk, és még nehezebb beilleszkednünk ebbe a folyton alakuló, változó, számunkra alig átlátható világba. Tapasztalom, hogy ez meg ez megváltozik, valaki elkerül az állásából – de nem mindig értem, miért... Itt harc folyik és számomra nem láthatóak az erőviszonyok. Az én életem is kemény lett. Rengeteg új képességet voltam kénytelen kifejleszteni magamban, amióta itt élek. Bármilyen furcsán hangzik, ismerve a romániai körülményeket, de sokszor úgy érzem, otthon vattába

csomagolva életem. Ott az emberi kapcsolatok közvetlenebbek, előbbek voltak. Ez sok mindenben átszegtette az embert.

– *Azonnal Budapestre kerültetek?*

– Igen. Talán, ha vidéken kezdünk, nem szakad rám hirtelen ez a zűrös nagyváros. Akkor talán nem kell mindent egyszerre megtanulnom. Legjobban az emberek szeretetlensége zavar.

– *És a munka?*

– A férjem orvos. Ő viszonylag gyorsan, két hónap elteltével megpályázott egy állást; és megkapta. Persze, neki igen hosszú volt az a két hónap, amit mindig megmosolygok, mert nekem három évem esett ki szakmailag. A csekély kezdeti nehézségek után általában az egész itteni életünk nagyon szerencsésen alakult. Ma már önálló lakással rendelkezünk, és ez óriási dolog, ezt mindenki tudja. Van egy fiunk, Gergő. Ő pont iskolakezdés előtt állt, amikor megérkeztünk. – *elgondolkozik. Másfél évem ment el észrevétlenül csak arra, hogy a gyakorlati életünket elrendezük. De amikor a lakás is és minden rendben lett, az csodálatos érzés volt. Nagyon jó volt újra a magunkéban élni. Újra otthonra lenni.*

– *Hivatásod szempontjából hogyan alakultak a dolgok?*

– Igen nehezen indult el. – *kis ráncok gyűlnek szemöldökei közé.* – Egyszerűen nem tudtam, hogy fogjak hozzá. Ismerőseim, támogatóim nem voltak, amikor idejöttünk. Direktorkat kerestem fel.

– *És?*

– Az eredmény tragikus volt. Felkínáltam szépen magam, felsoroltam, hogy otthon milyen szerepeket játszottam. Éreztem: nevetséges vagyok. A direktor végigmért, hümmögött, majd azt mondta, ez mind nagyon szép, de ők tele vannak színésznőkkel. Rémes volt. Tudtam, hogy így nem megy. Hogy ezt valahogy másképp kell.

– *És hogy kellett?*

– Ebben megint a szerencse jött a segítségemre. A rádióban találkoztam Ámon Zsuzsával, akinek néhány szóban

Újra otthon

Fotó: Sárkányi Marianna

ecseteltem helyzetemet. Ő nagyon kedvesen azt mondta, hogy majd figyelünk rád. Közben ment az élet, aztán lett ez a szerep, ami csodálatos. A szerep is és a körülményei is. Szerintem egy nagy színházban sokkal nehezebb lenne dolgozni. A mi hármasunk nagyon kellemes. Szakácsi Sándorral és Venczel Verával dolgozom együtt.

– *Miről szól a darab?*

– Júlia kisasszony egy zárkózott, előkelő hölgy, aki az inasával kerül szexuális kapcsolatba. Ez önmagában nem lenne baj, ha az inas jelleme nem lenne olyan, amilyen. Az inas viszont visszaél ezzel a helyzettel, megalázza a kisasszonyt, ami aztán Júlia öngyilkosságához vezet. Strinberg furcsa ars poetikát kínál fel a fiatal nőnek: a lényege, hogy az élet olyan mint a szenny, és minden sodródik a saját végzete felé. Életidegen és pesszimista ars poetika ez. Mégis: egy szempontból a darab szigorú analízise az élet egy darabjának, és illusztráció ahhoz, hogy mennyire nem mindegy, hogy kinek tárukozunk fel. Persze, szól ez az egész a feltárukozó érzékenységeről is. Morális értékre nekünk ütköznek, ahol a silányabb bizonyul az erősebbnek, érzéketlensége révén győzi le a nemesebbet. Ez számomra izgalmas, és sokszor összecseng a hétköznapjaim aktualitásával.

– *Amennyiben?*

– Úgy érzem, az emberek ma lebecsülik a szeretet jelentőségét, és az érzékenység szerepét. Sőt. Sokszor kolonc csak annak aki bírja, és fásasztó anakronizmus annak, aki tapasztalja. Ezzel mélységesen nem értek egyet. A szeretet fontosságának szellemében nőtem fel, és nehéz volna lemondanom róla.

– *Lehet egyáltalán szeretet nélkül élni?*

– Végtelenül szerencsétlen, aki szeretet nélkül nő fel. Nagyon rossz volna, ha generációk nőnének úgy föl. Mert aki nem kap szeretetet, az képtelen adni. Milyen lesz akkor körülöttünk a világ?

– *Am a nehéz helyzetek edzik is az embert.*

– A nehéz helyzetek – igen. És némi keménység talán használna is az ilyen Júlia-féle elpusztíthatóság ellen.

– *Úgy tűnik, te éppen elég zárkózott vagy ahhoz, hogy ilyen Júlia-féle tragédia ne fenyegetessen.*

Felnevet.

– Gondolod? Te vagy az első, aki ezt mondja. Mindenki óv a saját nyíltságtól. Joggal...

Hajnal Judit